

Inhalatietrauma: van ARDS tot RADS

Verslag van de bijeenkomst van de Contactgroep Gezondheid en Chemie en de Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde, 9 juni 2011

André Weel¹

De Contactgroep Gezondheid en Chemie (CGC) is een multidisciplinair discussieforum dat zich richt op de gezondheid van de mens in relatie tot chemische factoren in de (arbeids)omgeving. De CGC streeft naar een netwerk van mensen werkzaam op dit terrein, door het organiseren van themamiddagen voor bedrijfsartsen, veiligheidskundigen, arbeidshygiënist, toxicologen, medisch milieukundigen en milieugezondheidskundigen. De CGC organiseert deze themamiddagen steeds samen met één van de beroepsverenigingen van deskundigen. De themamiddag van 9 juni 2011 in Hotel Central te Den Bosch, georganiseerd samen met de NVAB, had als onderwerp Inhalatietrauma. Zowel acute als chronische effecten van beroepsmatig inhalatietrauma kwamen aan de orde. Er waren ongeveer 35 deelnemers, waarvan enkele uit Vlaanderen. Rik Menting, bedrijfsarts, trad op als middagvoorzitter.

Na de opening door CGC-voorzitter Paul Scheepers kreeg als eerste prof. Ben Nemery uit Leuven het woord. Hij behandelde een reeks *case reports* van de laatste jaren waarin gezondheidsschade door impregnatiesprays is gemeld. Denk hierbij aan leerbeschermingssprays, waterdichtsprays, anti-vlekensprays, ski wax sprays. Op de spuitbussen staan vaak geruststellende opschriften als 'milieuvriendelijk' of 'tast de ozonlaag niet aan'. Deze sprays bevatten organische oplosmiddelen en meestal een werkzaam bestanddeel in de vorm van een fluoropolymeer zoals PTFE. Inademing van een aerosol met een fluoropolymeer kan leiden tot een toxische alveolitis en een klinisch beeld van chemische pneumonie met longoedeem. Inademing van dampen van oververhitte fluoropolymeren kan, enkele uren na de blootstelling, leiden tot polymeerdampkoorts (*polymer fume fever*), een ziektebeeld dat analoog is aan dat van de andere inhalatiekoortsen (metaaldampkoorts en *organic dust toxic syndrome*), maar dat soms ook meer ernstige vormen (chemische pneumonie) kan aannemen.

Frans Greven, toxicoloog en milieukundige bij de GGD Groningen, en op 26 april 2011 gepromoveerd op het proefschrift *Respiratory effects of fire smoke exposure in firefighters and the general population*, liet zien dat sommige luchtwegproblemen vaker kunnen voorkomen na het herhaald inademen van lage concentraties rook, ook als deze afkomstig is van 'schone' branden, zoals bosbranden. Het eenmalig inademen van veel rook kan aanleiding zijn tot langdurige luchtwegproblemen. Hij refereerde aan de ATF-brand in Drachten (12 mei 2000). De vraag rees of er niet een protocol zou moeten komen voor de opvang en behandeling van aan rook blootgestelde brandweerlieden.

¹ Kwaliteitsbureau NVAB; email: a.weel@nvab-online.nl

Jos Rooijackers, longarts, en Remko Houba, arbeidshygiënist, beide werkzaam bij het Nederlands Kenniscentrum Arbeid en Longaandoeningen (NKAL), bespraken een casus van luchtwegproblemen bij een komkommerkweker. Deze maakte twee episodes door met ernstige luchtwegklachten. Na CT-scans van de longen, longbiopten en blootstellingsonderzoek kon aannemelijk worden gemaakt dat sprake was van een toxische pneumonitis door inhalatie van salpeterzuurdamp als gevolg van een incident na lekkage en later tijdens schoonmaakwerkzaamheden. Hierna ontwikkelde hij bovendien het beeld van een RADS oftewel *irritant induced asthma*.

Daarna volgde een geanimeerde discussie van het sprekerspaneel met de zaal, waarbij vooral de besproken casus veel vragen bleek op te roepen.

Voor informatie over de komende programma's van de CGC gaat u naar www.arbeidshygiene.nl > contactgroepen > CGC. U vindt daar ook de presentaties van eerdere bijeenkomsten. U kunt zich als lid van de CGC aanmelden via cgc@epsnet.nl. De CGC-themabijeenkomsten worden door het AbSg geaccrediteerd voor bedrijfsartsen op aanvraag van de NVAB.